

«Αχ, Παναγιά μου!»

/ Editorial

Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού

Με αφορμή τις Αυγουστιάτικες παρακλήσεις 2019

από την Μητρόπολη Δημητριάδος και Αλμυρού στο Όρος των Κενταύρων

Οι Παρακλήσεις του Αυγούστου δεν κάνουν άλλο από το να μεταβάλλουν σε κατανυκτική ακολουθία το «Αχ, Παναγιά μου» του λαού μας, την πιο σπαρακτική και περιεκτική προσευχή που ακούστηκε ποτέ σ' αυτόν τον τόπο.

Για να φτάσει αυτό το «Αχ, Παναγιά μου» στο στόμα του Έλληνα, όπου γης μέχρι τις μέρες μας, έχει προηγηθεί μια γλυκιά ιστορία 2000 ετών, που ξεκινά από την τρυφερότητα με την οποία πήρε στα ίδια ο Ιωάννης την πάναγνη Μητέρα του Χριστού μας και καταλήγει στη δέηση του τελευταίου ανήμπορου και κατατρεγμένου μπροστά σε μια από τις χιλιάδες θαυματουργές εικόνες της.

Η σχέση της Παναγίας με το λαό μας, αυτόν τον υπέροχο αλλά και ιδιόρρυθμο λαό, τον ικανό για τα μέγιστα αλλά και τον συχνά επιρρεπή προς τα αίσχιστα, στεριώθηκε στις μικρές καμπίνες των ξύλινων καϊκιών του Αιγαίου με την εικονίτσα της Παναγίας να κρέμεται σε μια γωνιά, στον κόρφο του βυζαντινού ακρίτα που κατάσαρκα έφερε τη μορφή της, στης κοπελιάς που περιμένει τον ξενιτεμένο τον ναυτικό αρραβωνιαστικό της το μαντήλι, το κεντημένο με καημό και προσμονή, στου μάγειρα του χωριού την καζάνα, που με καρδιά γεμάτη χαρά, ετοιμάζει το βραστό έξω από το ξωκλήσι του νησιού, ανήμερα Δεκαπενταύγουστο, στη μικρή καμάρα του άρρωστου παιδιού, που πάνω απ' το λίκνο του, το άσβεστο καντήλι ζωντανεύει το φωτοστέφανο της Γλυκοφιλούσας, στα τείχη των μοναστηριών, τα ποτισμένα απ' το λιβάνι της λιτανείας, την ώρα που τα πειρατικά φαίνονταν να παραπλέουν τον Άθωνα, στη βάση των κιόνων της Αγιασοφιάς την ώρα που τα στίφη, με το που έπεσαν τα τείχη της Βασιλεύουσας, εισέβαλαν ουρλιάζοντας κι αρχίζαν η σφαγή, στη σκανδάλη του καρυοφυλλιού του τελευταίου παλικαριού στο Μανιάκι όταν ποια όλα είχαν χαθεί κι η τελευταία λέξη πριν το θανατερό βόλι ήταν για μια μάνα στη γη και τη Μάνα τ' ουρανού, πάνω στην κορδέλα των στεφάνων του γάμου των κεντημένων απ' τη μάνα με μια δέηση στο στόμα, η κόρη να χαρεί τη ζωή της με τα παιδιά της και τον λεβέντη που διάλεξε, πάνω στο θρανίο της κρίσιμης εξέτασης με την εικονίτσα της να θυμίζει πως η χαρά και η επιτυχία είναι κρυμμένες αλλού.

Τέτοιες σχέσεις δεν μπορούν να επιβληθούν ή να ξεριζωθούν από κέντρα εξουσίας ή πολιτικούς σχεδιασμούς. Τα μεγάλα και καθοριστικά για κάθε άνθρωπο και για

κάθε λαό γεννιούνται και πεθαίνουν στο κέντρο της καρδιάς και η ύπαρξή τους εξαρτάται από τον καθάρο νου μπροστά στην ανάγκη, από το ανδρείο φρόνημα μπροστά στον πειρασμό, από την προθυμία να ανοίγεται η ψυχή στα αόρατα και κυρίως από το θαύμα μιας απροσδιόριστης και παντελώς ελεύθερης από κάθε ανθρώπινη λογική Παρουσία. Πρόσβαση στον μυστικών παλμών τον τόπο έχουν οι ποιητές και οι άγιοι. Κλειδιά τους είναι οι λέξεις, τα χρώματα, οι μουσικοί φθόγγοι και ένα «Αχ Παναγιά μου», την ώρα που δίνουν στα άμορφα και άψυχα τη μορφή του κάλλους και στην ψυχή τους το σχήμα τ' ουρανού. Γι' αυτό και κάθε απόπειρα να διαρραγούν τούτοι οι καρδιακοί δεσμοί ενός λαού με την Παναγία και τους Αγίους είναι καταδικασμένη να αποτύχει, ακριβώς γιατί τέτοιου είδους απόπειρες στηρίζονται σε θλιβερούς λογιστικούς υπολογισμούς, φτηνή ιδιοτέλεια, γραφική ιδεοληψία και απωθητική αλαζονεία. Οι κίνδυνοι έρχονται απ' αλλού: Από τη λήθη της ευεργεσίας, από τη νέκρωση των μυστικών αισθήσεων, από την πλάνη της αυτάρκειας, από την απάρνηση των μεγάλων πόθων και τον ξεπεσμό και την υποταγή στο κάλεσμα της λάσπης. Κυρίως όμως οι κίνδυνοι προέρχονται από την πλάνη πως οι σχέσεις με ανθρώπους, φύση, Θεό και Παναγία είναι αυτονόητες, ακράδαντες και εξασφαλισμένες. Η ταλαίπωρη ανθρώπινη φύση ρέπει προς τα εύκολα, και τείνει διαρκώς να λησμονεί πως η νίκη της ζωής πάνω στον θάνατο, τον καθημερινό και τον αιώνιο, τον προσωπικό και τον πανανθρώπινο, κερδίζεται με διαρκές άγρυπνο βλέμμα πάνω στις επάλξεις και με αίμα σε μάχες που μοιάζουν, τις περισσότερες φορές, για χαμένες. Τους Λαιστρυγόνες και του Κύκλωπες, τον θυμωμένο Ποσειδώνα, τους κουβανάμε στην ψυχή μας κι εκεί θα χαθεί ή θα κερδηθεί η μάχη του λυτρωμού του λαού μας και του καθένα μας ξεχωριστά.

Τοίχους αντίστασης στην λήθη και την φθορά, τοίχους λόγου και μουσικής έστησε και φέτος η «Μαγνήτων Κιβωτός», πολιτιστικός φορέας της Ιεράς Μητρόπολης Δημητριάδος, οργανώνοντας για έκτη συνεχή χρονιά τις Αυγουστιάτικες Παρακλήσεις 2019: Όμορφες και ποιοτικές εκδηλώσεις αμέσως μετά την Παράκληση, σε διαφορετικό κάθε βράδυ τόπο του Ελληνικού παραδείσου που ονομάζεται Μαγνησία, με παραδοσιακά τραγούδια για την Παναγιά και, ενδιάμεσα, λόγο παλαιών και σύγχρονων Ελλήνων ποιητών για το πάνσεπτο πρόσωπό Της. Εκδηλώσεις, όχι για να ελαφρύνουν το πένθος του Δεκαπενταύγουστου, αλλά για να το αναδείξουν ως ζωηφόρο και λυτρωτικό. Άλλωστε, οι μέρες αυτές, όχι θανάτου οσμή αλλά ζωής ευωδία σκορπίζουν στο μαγευτικό καλοκαιρινό τοπίο και στις διψασμένες μας ψυχές.

Σε όλες αυτές τις εκδηλώσεις, από τότε που ξεκίνησαν με τον προσωπικό οραματισμό και την διαρκή μέριμνα του οικείου Μητροπολίτη κ. Ιγνατίου, ένα είναι το ζητούμενο : Μήπως νιώσουν και δουν οι καρδιές των ακροατών την Παναγιά ν' αφήνει τα εικονοστάσια, να γίνεται μια μεγάλη αγκαλιά και να κανακεύει τους πόθους, την οδύνη, τους καημούς και τις ελπίδες ενός ολόκληρου λαού, όπως τα κατέγραψε η Ελληνική λαϊκή παράδοση, η Ελληνική ποίηση και η ευλογημένη Ελληνική μουσική. Και όλα αυτά εκεί, στο όρος των Κενταύρων, που ίσως να τους αντίκρισαν κάποιοι απ' τους φετινούς προσκυνητές να παρακολουθούν αυτές τις εκδηλώσεις κρυμμένοι πίσω από τις καστανιές και τα πλατάνια και να στοχάζονται το θαύμα της διπλής ανθρώπινης φύσης, που από τη μια σε τραβάει στη γη και απ' την άλλη σε ανεβάζει στο στερέωμα των αγγέλων που και φέτος

έστησαν τη δική τους μυσταγωγία «μες στου Αιγαίου τα νερά».

Το είναι μας, άλογο και λογικό μαζί, σαν του Χείρωνα τη θωριά, βρέθηκε να παρακολουθεί και φέτος τις Παρακλήσεις του Αυγούστου και να θυμάται πως η μητέρα των μαχών της ιστορίας μαίνεται αδιάκοπα μέσα στην ψυχή μας, υπό το βλέμμα μιας Ουρανίας Υπέργλυκης Μητέρας να μας κοιτά από ψηλά και να μας απλώνει το χέρι κάθε φορά που ένα «Αχ, Παναγιά μου» αναβλύζει από μια βασανισμένη καρδιά, τρυπώνει σ' ένα δάκρυ που ταξιδεύει και βρίσκει απάγκιο στην εικόνα της Χάρης της, που την δείχνει να κοιμάται τον ύπνο της ζωής, περιστοιχισμένη από τους Αποστόλους, του Αγίου και -μακάρι- όλους εμάς.

Καλή Παναγιά!

<http://bit.ly/2Z4hQUV>